

Коментар до картки оцінки ступеня безбар'єрності будівель і споруд

1. Шляхи руху до будівлі або споруди

1. Паркувальні місця для осіб з інвалідністю — повинні бути шириною не менше 3,5 метра та довжиною не менше 5 метрів. Розташування не далі ніж 50 метрів від входу забезпечує зручність і мінімальне навантаження при пересуванні, що важливо для людей з обмеженою мобільністю.
2. Кількість паркувальних місць для осіб з інвалідністю — має становити не менше 10% від загальної кількості паркомісць (але не менше одного). Важливо, щоб місця були чітко позначені дорожніми знаками та нанесеною розміткою із міжнародним символом доступності, що запобігає їх несанкціонованому використанню.
3. Велопарковка біля входу — сприяє безпечному зберіганню велосипедів і підтримує альтернативні види пересування, що також важливо для маломобільних груп, які можуть використовувати різні засоби пересування.
4. Ширина входу на територію і дверей, хвірток — має бути не менше 0,9 метра, що забезпечує комфортний і безперешкодний прохід, навіть для крісел колісних.
5. Ширина пішохідних доріжок із зустрічним рухом — не менше 1,8 метра, що дозволяє двом людям з різних напрямків рухатися одночасно без тісноти.
6. Рівне покриття доріжок, тротуарів і пандусів — виключає наявність ям, вибоїн, сипучих або крупних матеріалів, які ускладнюють пересування, особливо для крісел колісних або з милицями.
7. Об'єднання пішохідних доріжок на одному рівні без перешкод — забезпечує безпечний і зручний перехід, уникнення падінь через бордюри, клумби чи антипаркувальні елементи.
8. Вуличне освітлення в темну пору доби — необхідне для безпечного руху, кращої орієнтації і запобігання травмам.
9. Відсутність сходів або наявність пандусів, підйомних платформ — гарантує доступність навіть для тих, хто не може користуватися сходами.
10. Параметри пандусів — ухил до 8%, ширина не менше 1,2 метра, поручні на висоті 0,7 і 0,9 метра з горизонтальними продовженнями по 0,3 метра. Це забезпечує комфорт і безпеку при підйомі та спуску.
11. Сходи однакові за розміром і контрастно промарковані — уникає спіткнень і падінь, особливо у осіб із порушеннями зору.
12. Тактильна смуга попередження біля небезпечних перешкод — допомагає людям із вадами зору орієнтуватися і попереджає про ризик.
13. Показчики із символом доступності до альтернативного входу — спрямовують маломобільних користувачів до доступних зон, якщо основний вхід є бар'єрним.

2. Вхідна група будівлі або споруди

1. Зовнішня тактильна табличка з інформацією — містить назву, години роботи, розташована на зручній висоті (1,2–1,5 м) праворуч від входу. Забезпечує інклюзивність, особливо для людей із порушеннями зору.
2. Відсутність сходів або їх заміна пандусом, підйомниками — гарантує безперешкодний вхід у будівлю.
3. Параметри пандуса аналогічні вимогам розділу 1 — що забезпечує єдність стандартів доступності.
4. Сходи з однаковими параметрами та контрастним маркуванням — створюють безпечне і передбачуване середовище.

5. Тактильна смуга перед і після сходів — важлива для осіб із порушеннями зору, щоб попередити про зміну рівня.
6. Двері із пристосуваннями для фіксації у відчиненому положенні — спрощують вхід і вихід, особливо коли руки зайняті або для користувачів крісел колісних.
7. Візуальний контраст дверей та маркування прозорих конструкцій — допомагає орієнтуватися і уникати зіткнень.
8. Ширина дверних отворів не менше 0,9 м — забезпечує комфортний прохід.
9. Відсутність порогів або їх параметри — не більше 2 см висоти, заокруглені кути, скоси у разі більших висот. Це знижує ризик травм та полегшує пересування.
10. Візуальний контраст порогів, колон та інших перешкод — робить їх помітними для осіб із вадами зору.
11. Глибина і ширина тамбурів — не менше 1,8 м глибина і 2,2 м ширина, що створює комфортний простір для маневру.
12. Навіси над майданчиком, пандусом, сходами — захищають від негоди, що важливо для безпечного доступу.
13. Відсутність перешкод, що можуть травмувати або утруднювати рух — наприклад, решітки з великими чарунками або нерівності.
14. Прохід без турнікетів або з шириною не менше 1 м — забезпечує безперешкодний рух усіх категорій відвідувачів.

3. Шляхи руху всередині будівлі або споруди, приміщення, де надається послуга, допоміжні приміщення

- 3.1. Відсутність бар'єрів — на маршруті не повинно бути сходів або вони мають дублюватися пандусами, підйомниками, платформами. Це дозволяє безперешкодний доступ до всіх зон.
- 3.2. Параметри пандуса — ті ж, що й у попередніх розділах: ухил до 8%, ширина не менше 1,2 м, подвійні поручні, горизонтальні завершення. Безпечно пересування всередині будівлі є критичним.
- 3.3. Сходи всередині приміщень — маркуються контрастом, сходинки однакові за формою й висотою. Це створює зорову зрозумілість і безпеку користування.
- 3.4. Тактильна смуга — сигналізує про наявність сходів або перешкод. Орієнтує осіб із порушенням зору.
- 3.5. Контраст дверей — дозволяє вчасно їх ідентифікувати, уникаючи зіткнень. Прозорі двері мають маркування на висоті 1–1,5 м.
- 3.6. Ширина дверей — не менше 0,9 м. Це забезпечує безперешкодне пересування на візках.
- 3.7. Пороги — не перевищують 2 см, з плавними скосами у разі вищих значень. Це полегшує доступ навіть без сторонньої допомоги.
- 3.8. Контрастне маркування перешкод — застосовується для колон, бордюрів, порогів, щоб особи з вадами зору могли уникнути зіткнень.
- 3.9. Інформаційне оснащення для осіб з порушенням слуху — табло, екрани, текстові сигнали, візуальні повідомлення, індукційні петлі тощо. Це критично для доступності інформації.
- 3.10. Відсутність горизонтальних і навислих перешкод — нічого не має заважати руху на рівні підлоги або нависати в зоні проходу.
- 3.11. Доступний санвузол — має бути хоча б один універсальний, з простором для маневрування 1,5×1,5 м. Це створює умови для гідного користування санітарними приміщеннями.
- 3.12. Аварійна сигналізація — має бути доступна для осіб із порушенням зору й слуху (візуальні, звукові сигнали, кнопки SOS на висоті 0,8–1,1 м).

- 3.13. Інформаційні таблички на приміщеннях — позначені символом доступності, з написом Брайля. Це забезпечує інклюзивність навігації.
- 3.14. Маркування доступних шляхів — шляхи та напрями мають бути чітко позначені символом доступності.
- 3.15. Позначення місць пандусів — спеціальні знаки інформують про наявність елементів вертикального доступу.
- 3.16. План-схема будівлі — розташована на висоті 1,2–1,6 м, містить навігаційну інформацію про функціональні зони.
- 3.17. Мнемосхема — інформативна схема з Брайлем і кутом нахилу 20–30°, нижній край на висоті 0,9 м, з підведеною тактильною смугою.
- 3.18. Освітлення в коридорах і приміщеннях — рівень має дозволяти безпечний рух, розпізнавання осіб, читання по губах.
- 3.19. Освітлення для читання жестів і міміки — в аудиторіях, кабінетах має бути достатньо світла, щоби бачити міміку та жести.
- 3.20. Відсутність перешкод на маршруті — у приміщеннях не повинно бути порогів, виступів, бордюрів тощо.
- 3.21. Ширина шляхів із зустрічним рухом — не менше 1,8 м. Це забезпечує зручний двосторонній рух навіть із супроводом.
- 3.22. Ширина проходу між меблями — не менше 1,2 м. Це дозволяє пересуватися між мебльованими зонами.
- 3.23. Висота стійок і столів — 0,74–0,8 м з вільним простором знизу (висота не менше 0,7 м, глибина не менше 0,48 м). Це дозволяє зручно використовувати ці елементи з крісла колісного.
- 3.24. Шляхи евакуації — мають бути доступними для всіх осіб з інвалідністю, зокрема тих, хто пересувається на кріслах колісних або має сенсорні порушення.
- 3.25. Пристрої сповіщення про НС — звукові та візуальні сигнали, які сприймаються усіма категоріями користувачів.

4. Вертикальні шляхи руху всередині будівлі або споруди (заввишки 2 поверхи і більше)

- 4.1. Сходи — у межах одного маршу мають бути однакові за формою, шириною і висотою сходинок. Перша та остання сходинка повинні бути марковані контрастним кольором: горизонтальна площина — не менше 10 см, вертикальна — не менше 5 см. Це зменшує ризик падіння та покращує орієнтацію, особливо для осіб з вадами зору.
- 4.2. Тактильна смуга — встановлюється перед і після сходового маршу, паралельно до сходів. Забезпечує попередження осіб із порушеннями зору про зміну рівня підлоги.
- 4.3. Ліфт, підйомник або ескалатор — обов'язкові у разі розміщення функціональних приміщень вище першого поверху. Пристрої повинні бути доступними для осіб на кріслах колісних, відповідати держстандартам і бути оснащеними усіма необхідними елементами доступності.
- 4.4. Параметри кабіни ліфта — ширина дверей у просвіті — не менше 0,9 м; ширина кабіни — 1,1 м; глибина — 1,4 м. Це забезпечує комфортне в'їздання, розворот і виїзд особи на кріслі колісному.
- 4.5. Кнопки керування ліфтом — розміщені на висоті 0,85–1,1 м від підлоги, з урахуванням доступності для сидячої особи. Поверхи мають бути підписані великим шрифтом, контрастними кольорами, дубльовані тактильними позначеннями і шрифтом Брайля.
- 4.6. Звукове та голосове сповіщення — під час відкриття/закриття дверей ліфта та зупинки на поверхах надається звуковий сигнал і голосове повідомлення. Це сприяє орієнтації людей із порушенням зору.

- 4.7. Рівень підлоги ліфта — при зупинці має збігатися з рівнем підлоги поверху. Допускається відхилення не більше ніж 2 см. Це важливо для безпечного заїзду/виїзду з кабіни.
- 4.8. Позначення кнопок — номери поверхів на кнопках повинні бути нанесені великим контрастним шрифтом, продубльовані шрифтом Брайля та тактильними позначками. Це забезпечує доступність для людей із різними сенсорними порушеннями.
- 4.9. Інформація про номер поверху — розміщується навпроти дверей ліфта. Це допомагає особам із порушенням зору або когнітивними особливостями орієнтуватися в просторі.
- 4.10. Альтернатива ліфту — у разі його відсутності (у старих будівлях чи обмеженнях) послуги мають бути доступні на першому поверсі або передбачено мобільне обслуговування.